

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/44/2024
Identifikačné číslo spisu:	8117223296
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8117223296.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu: P. X., nar. J., bytom M., zastúpeného: Advokátska kancelária Hopferova, s. r. o., so sídlom Bajzova 2, Košice, IČO: 47 254 220, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o náhradu škody a zaplatenie nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/48/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. októbra 2023 sp. zn. 12Co/38/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. novembra 2020 č. k. 19C/48/2017-370 rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 82,20 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 7. novembra 2017 do zaplatenia (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

1.1. Prvoinstančný súd tak rozhodol po tom, ako jeho skorší rozsudok na odvolanie žalobcu v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 16.165 eur s prísl. - ktorá mala predstavovať škodu z jeho strany zložených preddavkov vo výške 8.380 eur a 7.785 eur na kúpu nehnuteľností, ku ktorej nikdy v dôsledku trestného činu nedošlo - bol odvolacím súdom potvrdený a vo zvyšnej časti - týkajúcej sa nároku žalobcu na náhradu nákladov vo výške 900 eur za právne služby poskytnuté žalobcovi jeho advokátom v trestnom konaní a v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur - bol odvolacím súdom zrušený a súčasne na odvolanie žalovaného bol zrušený aj výrok o trovách konania. Odvolací súd uzavrel, že v súdnej veci bol nepochybne indikovaný nesprávny úradný postup policajných orgánov, opierajúc sa o výsledky vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu policajta zo 04. 09. 2015, v ktorej zo strany oprávneného subjektu - prokurátora - bol konštatovaný prieťah vo veci začatia trestného stíhania. V časti náhrady škody zahŕňajúcej náhradu trov konania, podľa odvolacieho

súdu, súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť na prvom mieste otázke, či trovy trestného konania súviseli priamo s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov, a následne, v prípade kladného zistenia i otázke ich účelnosti a výšky. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme sa súd prvej inštancie neriadil východiskami danými ustálenou rozhodovacou praxou, pričom rozhodnutie bolo aj nepreskúmateľné. Samotná škoda uplatňovaná v tomto spore mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu policajných orgánov, podľa žalobcu spočívajúceho v porušení povinností urobiť úkon a vydať rozhodnutie v lehote stanovenej trestným poriadkom, v konečnom dôsledku znamenajúcim zmarenie možnosti odhaliť konkrétneho páchatela trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca, pričom nečinnosť policajných orgánov bola skonštatovaná dozorovým prokurátorom. V časti nároku na náhradu trov konania, okresný súd uznal za oprávnenú odmenu iba za úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom z 19. 06. 2015 vo výške žalobcom žiadaných 60,11 eur za jeden úkon právnej služby, zohľadňujúc tzv. zásadu ne ultra petitem, hoc by podľa advokátskej tarify žalobcovi patrila vyššia odmena za jeden úkon, ku čomu priznal žalobcovi aj 8,39 eur titulom režijného paušálu, to všetko navyšil o DPH v sadzbe 20 %, čo predstavovalo priznanú sumu 82,20 eur. Mal za to, že iba tento úkon právnej pomoci bol vykonaný v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom žalovaného, u ostatných príčinná súvislosť absentovala, lebo boli vykonané po začatí trestného stíhania uznesením z 01. 07. 2015 (žiadosť o prešetrenie postupu policajta z 25. 06. 2015 bola odoslaná 31. 07. 2015, teda až po začatí trestného stíhania), resp. k poradám s klientom nebol preukázaný relevantný dôkaz o ich vykonaní, ktoré navyše považoval za súčasť úkonu, pri ktorom sa táto porada uskutočňuje. K námietke žalovanej o nepredložení dôkazu o úhrade tejto sumy, vychádzal z domnienky, že žalobca ju advokátke iste zaplatil, inak by ju vystavil tomu, že by bola z jej strany nezákonne uplatňovaná a zdaňovaná. Pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy, prokurátorom zistený prieťah polície v trestnom konaní považoval za nesprávny úradný postup, no jeho zistenia a predovšetkým jeho vysvetlenie vzniku prieťahov (zložitý zisťovací miestnej príslušnosti a nejasná právna úprava ku zisťovaniu údajov od mobilných operátorov) považoval za dostatočné a objektivizujúce samotný postup polície, a ktorý ani sám nevyhodnotil ako závažné pochybenia. Okrem toho v tejto časti mal za to, že niet príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmou a ani z dôkazov vykonaných na návrh žalobcu (jeho výsluch, čestné vyhlásenie jeho manželky a výpoveď svedka I.), nevyplývalo k akým následkom v dôsledku nesprávneho úradného postupu došlo v jeho doterajšom živote a v prostredí. Žalobca stratil dôveru v políciu, lebo nebol zistený páchatel trestného činu. V tomto žalobcovi taktiež vytkol neobozretnosť v jeho konaní.

1.2. Pri trovách konania vzhliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými v tomto spore boli osobné, zárobkové a majetkové pomery žalobcu ako i to, že žalovaným je štátny orgán, ktorého zastupoval jeho zamestnanec, čo predstavuje jeho pracovný výkon. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1, 3, 4, § 17 ods. 1 - 4, § 18 ods. 1 - 3 zák. č. 514/2003 Z. z.; výrok o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 13. mája 2021 sp. zn. 12Co/10/2021, rozhodol o odvolaniach proti rozsudku súdu prvej inštancie tak, že potvrdil rozsudok v II. zamietavom výroku (výrok I.). Zároveň zmenil rozsudok v I. vyhovujúcom výroku tak, že žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (výrok III.). Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je, naproti dôvodnému odvolaniu žalovaného, v dôsledku čoho boli splnené podmienky tak pre čiastočné potvrdenie rozhodnutia (§ 387 ods. 1 CSP) ako i pre jeho čiastočnú zmenu (§ 388 CSP).

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o náhrade nemajetkovej ujmy podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudkom z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/188/2021 tak, že dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu, v časti potvrdzujúceho výroku I., týkajúceho sa náhrady nemajetkovej ujmy, zamietol (I.) a vo zvyšnej časti výroku I., vo výroku II. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (II.). Pokiaľ išlo o odôvodnenie zrušujúcej časti dovolací súd prisvedčil námietke žalobcu,

týkajúcej sa nepreskúmateľnosti výrokov týkajúcich sa nároku žalobcu titulom nepriznanej náhrady nákladov za právne služby v trestnom konaní. Pokiaľ odvolací súd konštatoval, že žalobca nepredložil relevantný dôkaz o zaplatení trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, dovolací súd s týmto záverom nesúhlasil. Vyhodnotenie skutkového stavu o zaplatení advokátskych trov je v rozpore s obsahom spisu, čím došlo k odňatiu spravodlivosti. Dovolací súd zároveň zdôraznil, že vada v dokazovaní nie je novota. S poukazom na argumentáciu dovolateľa závery odvolacieho súdu nemali dostatočnú oporu v zistení rozhodujúcich skutkových okolností a ani právne posúdenie nebolo možné považovať za zohľadňujúce relevantné okolnosti prejednávanej veci. Námetka žalobcu, že postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, bola v tejto časti dôvodná. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku v tejto časti, dovolací súd k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobcu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nepristúpil.

4. Odvolací súd po vrátení veci odvolania, pokiaľ ide o zrušenú časť predchádzajúceho rozsudku (t. j. čo do nároku na náhradu nákladov vo výške 900 eur za právne služby poskytnuté žalobcovi jeho advokátom v trestnom konaní a čo do nároku na náhradu trov konania), opätovne vec prejednal a rozsudkom z 26. októbra 2023 sp. zn. 12Co/38/2023 vo výroku I. potvrdil rozsudok v I. vyhovujúcom výroku.; vo výroku II. zmenil rozsudok v II. zamietajúcom výroku okrem časti týkajúcej sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi ešte sumu 82,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 07. 11. 2017 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej zamietnutej časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody spočívajúcej v náhrade nákladov za právne služby rozsudok potvrdil; vo výroku III. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a podľa výroku IV. žiadna zo strán nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo.

4.1. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, a síce ktoré úkony boli v trestnej veci týkajúcej sa žalobcu jeho právnym zástupcom poskytnuté a vyúčtované, ako aj že právna zástupkyňa žalobcu v ňom potvrdila, že žalobca dňa 19. 06. 2015 potvrdil zaplatenie zálohy vo výške 900 eur, čo súd prvej inštancie primerane opísal v bode 34. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie tiež okrem ďalšieho skutkovo zistil, že k povereniu advokátskej kancelárie zastupovaním došlo 19. 06. 2015, za čo si bol právny zástupca žalobcu oprávnený vyúčtovať odmenu za úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, a tiež že žiadosťou datovanou 25. 06. 2015, odoslanou 31. 07. 2015 podal žalobca na Okresnej prokuratúre Prešov sťažnosť o preskúmanie postupu policajta v ním iniciovanom trestnom konaní. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že podmienky existencie príčinnej súvislosti medzi vynaloženými trovami právneho zastúpenia a nesprávnym úradným postupom polície sú naplnené pri úkone prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom dňa 19. 06. 2015, pričom na rozdiel od jeho právneho záveru zastával názor, že tieto podmienky sú naplnené aj pri úkone príprava a podanie žiadosti o preskúmanie postupu policajta dňa 31. 07. 2015, a to napriek tomu, že už 01. 07. 2015 došlo Okresným riaditeľstvom Policajného zboru, Odborom kriminálnej polície Prešov k vydaniu uznesenia o začatí trestného stíhania. Odvolací súd sa súčasne stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie o aplikovateľnosti § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pokiaľ ide o ustálenie výšky náhrady trov vzniknutých žalobcovi súvisiacich s nesprávnym úradným postupom a jeho záverom, že žalobcom bola v medziach tarifnej odmeny podľa citovanej vyhlášky žiadaná odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 60,11 eur a paušálna náhrada nákladov podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške 8,39 eur za 1 úkon právnej služby, čo spolu s DPH predstavuje za 1 úkon právnej služby sumu 82,20 eur.

4.2. V okolnostiach prípadu žalobca existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa tkvejúcich v jeho nelichotivej majetkovej situácii dostatočným spôsobom nepreukázal, hoc mu bol na to vytvorený dostatočný priestor, najmä po prvom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sa podrobne zaoberalo splnením podmienok pre aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd nespochybnil, že do práv žalobcu bolo zasiahnuté, no existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v súdnej veci nebola preukázaná, a teda nie je ani daná. Odvolací súd samostatným výrokom IV. rozhodol aj nároku na náhradu trov dovolacieho

konania aplikujúc § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov dovolacieho konania právo. Vychádzal pritom zo zistenia, že pomer úspechu a neúspechu žalobcu bol v dovolacom konaní približne rovnaký.

5. Proti výrokom II., III. a IV. rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5.1. Rozsudok Krajského súdu v Prešove v napadnutej časti považoval za nesprávny z dôvodu, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Tým bola daná prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zároveň napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tým bola daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.2. Dovolateľ zastával názor, že odvolací súd a súd prvej inštancie mu v priebehu sporu zamedzili v realizácii jeho procesných práv a v konečnom dôsledku tak porušili aj jeho právo na spravodlivý súdny proces, nezohľadnili a nevysporiadali sa s dôkazmi, ktoré do konania predložil a riadne, presvedčivo, vyčerpávajúco a logicky nezdôvodnili svoje rozhodnutia. Zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnej aplikácii ustanovení právneho predpisu, v dôsledku čoho neprihliadol na ním predložené dôkazy, čím mu rovnako bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva, čo viedlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal nevykonanie dôkazov, a že odvolací súd pri skúmaní dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP neskúmal túto problematiku v celej šírke, teda aj z iných dôvodov, ako sú tie, na ktoré sa odvolací súd zameriaval.

5.3. Dovolateľ mal za to, že dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je daný tým, že súdy: 1) nezohľadnili uvádzané skutočnosti a dostatočne sa nevysporiadali so všetkými okolnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo, 2) nevyhodnotili bez jasného a presvedčivého odôvodnenia predložené dôkazy, 3) celkovo rozhodnutia presvedčivo a precízne bez pochybností neodôvodnili ako im ukladá zákon. Následkom nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia je aj jeho nepreskúmateľnosť, čo konštatuje najvyšší súd vo svojom rozhodnutí, pod sp. zn. 1ObdoV/10/2012. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia treba považovať za porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, čo naplňuje znaky odňatia možnosti konať pred súdom (podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Obdo/32/2013).

5.4. Pokiaľ šlo o prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP položil žalobca otázku, či odvolací súd vykonané porady nepovažuje za „dostatočné“ úkony právnej služby, aby ich mohol klasifikovať ako trov konania, keď porada s klientom je riadnym úkonom právnej služby a aj v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol alebo ako nedôvodné zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo nižšími súdmi rozhodnuté (§ 424 CSP) za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť

dovoláním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. K námietkam žalobcu týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

11. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalobcu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že pre posúdenie podmienok priznania náhrady škody spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia je potrebné, aby tieto trovy priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Vymedzil aj pri akých úkonoch je táto podmienka existencie príčinnej súvislosti naplnená. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších inšancií, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa stručným, ale dostatočným spôsobom vysporiadal s

relevantnými odvolacími námietkami odvolateľov - oboch. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

11.1. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd (spolu so súdom prvej inštancie) vo svojom odôvodnení dostatočným spôsobom poukázal na zistený skutkový stav a z neho vyvodil závery o čiastočnej dôvodnosti a vo zvyšku nedôvodnosti nároku. Z napadnutého rozsudku v ustanoveniach 13. a 32. možno jednoznačne vyvodiť, prečo odvolacia argumentácia žalobcu nie je spôsobilá zmeny meritórneho rozhodnutia v tejto veci vo väčšom rozsahu, ako ju realizoval odvolací súd. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

11.2. Pokiaľ ide o nedostatočné odôvodnenie tej časti rozhodnutia, ktorou odvolací súd rozhodol o požiadavke žalobcu o použitie ustanovenia § 257 CSP považuje odôvodnenie tejto otázky v napadnutom rozsudku dovolací súd za dostatočné. Rovnako ako aj v celom dovolaní je dovolateľ nespokojný a vyžaduje, aby boli zohľadnené skutočnosti, na ktorých svoju žiadosť nezaložil. Z obsahu rozhodnutia vyplýva, že v bodoch 27. až 30. sú vysvetlené dôvody, ako súd pristúpil k posúdeniu možnosti aplikácie § 257 CSP z dôvodov, na ktorých túto svoju požiadavku založil dovolateľ a to tak, že tieto dôvody nepreukázal. Napokon, žalovaný v predmetnej veci nebol zastúpený advokátom, preto sa neočakáva, že by priznané trovy mohli mať na žalobcu zásadne negatívny vplyv.

11.3. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Nie je povinnosťou všeobecného súdu dôkladne po slovíčkach vysvetľovať strane konania pred všeobecným súdom, v čom sa mýli. V napadnutom rozhodnutí je presvedčivo vysvetlené, ako súd prihliadal na zásadné skutočnosti a na otázky, ktoré svojím opravným prostriedkom, prípadne celou argumentáciou v konaní, otvoril žalobca, je obsahom napadnutého rozhodnutia dostatočne a zrozumiteľne odpovedané.

12. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne skutkové zistenia, či hodnotenie dôkazov a abstrahovanie skutkových záverov najmä z vykonaného dokazovania tieto nespôsobujú prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12.1. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz,

deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

13. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 24/2017). Najvyšší súd u ž podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021, alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohli mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14.1. Podľa § 422 ods. 1 písm. a) a ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

15. Obmedzenie prípustnosti dovolania na základe zásady ratione valoris znamená, že dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých predmetom je výlučne peňažné plnenie v určitej výške vo vzťahu k dovolaním napadnutému výroku. Citované zákonné ustanovenie teda predpokladá a zároveň nevylučuje, ak v konaní bolo rozhodnuté o viacerých žalobcom uplatnených nárokoch, potom je potrebné majetkový cenzus posudzovať osobitne u každého z dovolaní napádaných výrokov (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/44/2017, 6Cdo/72/2020). Z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania s ohľadom na majetkový cenzus je rozhodný predmet dovolacieho konania, a to bez ohľadu na žalobcom celkovo uplatnený nárok (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo 289/2014 zo 14. októbra 2015).

16. V danom prípade žalobca predmetom dovolacieho konania pri nároku na náhradu škody z titulu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo vzťahu k zamietavému výroku nad sumu 164,40 eur, urobil nárok na náhradu škody vo výške, ktorá mu nebola priznaná 735,60 eur (900 - 164,40). Výška minimálnej mzdy v roku 2017 (v čase podania žaloby) bola ustanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 280/2016 Z. z. sumou 435 eur, t. j. desaťnásobok tejto sumy predstavuje sumu vo výške 4.350 eur. Z tohto dôvodu dovolanie uplatnené v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) v spojení s § 422 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

17. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné a v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

18. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255

ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, ktorému však v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (R 72/2018).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.